

Jaarprogramma Natuur- en Milieueducatie 2023-2024

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doen we door milieutaken en bouw- en woningtoezicht-taken uit te voeren in opdracht van de regiogemeenten en de provincie Zuid-Holland. Eén van die taken is het stimuleren van duurzaam denken en handelen. De ODMH voert daartoe een educatief programma uit voor basis- en voorgezet onderwijs in de regio.

Voor u ligt het jaarprogramma Natuur- en Milieueducatie 2023-2024. Dit geeft een overzicht van alle natuur- en milieueducatie producten van de ODMH. Wanneer u inhoudelijke of organisatorische informatie over de producten wenst, kunt u deze vinden op de website www.nmemiddenholland.nl

Het jaarprogramma voor alle scholen in de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas bestaat uit een gratis jaarthema-aanbod en een regulier aanbod. Beide worden financieel ondersteund door deze vijf gemeenten. De scholen hoeven voor het jaarthema grotendeels niet zelf te betalen en voor het reguliere aanbod vragen we van hen slechts een beperkte bijdrage. Scholen kunnen via de website www.nmemiddenholland.nl het gewenste product reserveren. Ook interessante natuur- en milieuactiviteiten van andere aanbieders zijn in dit aanbod opgenomen.

Het Jaarthema Klimaat en Water

We werken met 4 thema's: Duurzame Energie, Klimaat en Water, Afval en Natuur. De thema's rouleren per 4 schooljaren. Voor schooljaar 2023-2024 is het thema Klimaat en Water. Een aantal producten uit dit jaarthema bieden we gratis aan. Zo sluiten wij aan op het gemeentelijke thema **Klimaatadaptatie**.

Hieronder 2 voorbeelden van lessen in het thema Klimaat en Water:

- 1) Het Wonder van een Boom (groep 3 en 4): Het wordt steeds warmer en er valt steeds meer regen. In deze les leren de kinderen hoe belangrijk bomen zijn voor onze omgeving bij het veranderde klimaat. We gaan buiten op het schoolplein of in omgeving van de school uitzoeken welke invloed bomen hebben op hittestress, droogte, wateroverlast en biodiversiteit.
- 2) Klimaat en Waterles (groep 5 en 6): Tijdens deze les leren de kinderen wat je zelf kunt doen aan de gevolgen van klimaatverandering. Leerlingen ontdekken welke maatregelen het waterschap en de gemeente nemen. En wat zij zelf, hun school en hun omgeving kunnen doen om minder wateroverlast en hittestress te hebben door het veranderende klimaat, door bijvoorbeeld meer biodiversiteit in de omgeving. Want iedereen zal zijn steentje moeten bijdragen om ook in de toekomst de voeten droog te houden en het hoofd koel.

Kruis het product van jouw keuze aan

	ODMH/ CNME de Zwanebloem groep 1 en 2	soort product	periode	prijs per klas incl. BTW
Natuur				
	Alles voor een Pannenkoek	leskist		€ 12,50
	Bijengeheimen	leskist	apr t/m okt	€ 12,50
	Kriebelbeestjes	leskist		€ 12,50
	Vogels / Jop vindt een veer	leskist		€ 12,50
	Kas in de klas	materiaalpakket	voorjaar	€ 12,50
	Kweekset champignons	materiaalpakket	sep	€ 12,50
	Vlinderkweekset	materiaalpakket	mrt en jun	€ 25,-
	Beestenboerderij	zwanebloem les	voorjaar	€ 25,-
	Bezoek aan een appelboomgaard KW	les	sep	€ 25,-
	Schooltuinieren: M ² Makkelijke Moestuin	project	apr t/m jul	€ 100,-
Water				
	Kikkerpad KW	leskist	apr t/m okt	gratis
	Regen- en Afvalwater KW	leskist		gratis
	Kennismaken met de sloot KW	watersnip les*	mei en jun	gratis
Duurzaamheid				
	Aan de slag met afval Vernieuwd!	leskist		€ 12,50
	Natuurlijk energie!	leskist		€ 12,50
	Ga je mee naar de zee?	les		€ 25,-
	Groene Voetstappen	project		gratis
	Warme Truien Dag	project	feb	gratis
Science				
	Fossielen	leskist		€ 12,50
	Ons lichaam	leskist		€ 12,50
	Smaak	leskist		€ 12,50
	Diverse aanbieders en uitleen materialen			n.o.t.k.
	Bezorgdienst			€ 16,- per rit

KW = onderdeel van jaarthema Klimaat en Water

Alleen voor scholen uit de gemeenten:

*** Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen en Zuidplas en Krimpenerwaard**

Kruis het product van jouw keuze aan

	ODMH/ CNME de Zwanebloem groep 3 en 4	soort product	periode	prijs per klas incl. BTW
Natuur				
	Bijengeheimen	leskist	apr t/m okt	€ 12,50
	Slakken	leskist	apr t/m okt	€ 12,50
	Vogels/ Jop vindt een veer (gr.3)	leskist		€ 12,50
	Vogels/ Prof. Wiegen ziet ze vliegen (gr.4)	leskist		€ 12,50
	Kas in de klas	materiaalpakket	voorjaar	€ 12,50
	Kweekset champignons	materiaalpakket	sep	€ 12,50
	Vlinderkweekset	materiaalpakket	mrt of jun	€ 25,-
	Dierenmanieren Vernieuwd!	zwanebloem les	najaar	€ 25,-
	Bijenles	zwanebloem les	mei t/m jul	€ 25,-
	Natuurles op maat	pabo-driestar les	sep t/m okt	gratis
	Boerderij Bezoek	boerderij les	apr t/m nov	gratis
	Schooltuinieren: M ² Makkelijke Moestuin	project	apr t/m jul	€ 100,-
Water				
	Regen- en Afvalwater KW	leskist		gratis
	Water Leeft! KW	leskist	apr t/m okt	gratis
	Het wonder van een Boom KW Nieuw!	les	na- en voorjaar	€ 25,-
	Water onder je voeten KW	watersnip les*	nov	gratis
Duurzaamheid				
	Aan de slag met afval Vernieuwd!	leskist		€ 12,50
	Natuurlijk Energie!	leskist		€ 12,50
	Groene Voetstappen	project		gratis
	Warme Truien Dag	project	feb	gratis
Science				
	Fossielen	leskist		€ 12,50
	Ons lichaam	leskist		€ 12,50
	Smaak	leskist		€ 12,50
	Sterren en Planeten	leskist		€ 12,50
	Diverse aanbieders en uitleen materialen			n.o.t.k.
	Bezorgdienst			€ 16,- per rit

KW = onderdeel van jaarthema Klimaat en Water

Alleen voor scholen uit de gemeenten:

*** Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen en Zuidplas en Krimpenerwaard**

Kruis het product van jouw keuze aan

	ODMH/ CNME de Zwanebloem groep 5 en 6	soort product	periode	prijs per klas incl. BTW
Natuur				
	Dieren en hun omgeving	leskist		€ 12,50
	Jaarrond gezond met Hortus Populus Nieuw!	leskist en les**		€ 150,-
	Kaas maken	leskist		€ 12,50
	Vogels/ Prof. Wiegen ziet ze vliegen	leskist		€ 12,50
	Kas in de klas	materiaalpakket	voorjaar	€ 12,50
	Kweekset champignons	materiaalpakket	sep	€ 12,50
	Vlinderkweekset	materiaalpakket	mrt of jun	€ 25,-
	Bijenles (groep 5)	zwanebloem les	mei t/m jul	€ 25,-
	Boerderij Bezoek	boerderij les	apr t/m nov	gratis
	Dierenambulance	les op school		€ 25,-
	Natuurles op maat	pabo-driestar les	sep t/m okt	gratis
	Schooltuinieren: M ² Makkelijke Moestuin	project	apr t/m jul	€ 100,-
	Boomfeestdag KW	project*	nov	gratis
Water				
	Regen- en Afvalwater KW	leskist		gratis
	Water Leeft! KW	leskist	apr t/m okt	gratis
	Klimaat en Water KW	les op school		€ 25,-
	Wonen in een Wetland KW	watersnip les***	sept en okt	gratis
Duurzaamheid				
	Aan de slag met Afval Vernieuwd!	leskist		€ 12,50
	Energieke scholen	leskist		€ 12,50
	Fairtrade Chocolade (pilot) Nieuw!	leskist		gratis
	Kringlooppapier maken Vernieuwd!	leskist		€ 12,50
	Luchtvervuiling Nieuw!	leskist en lessen		€ 25,-
	Nieuwe Energie (gr. 6) Nieuw!	leskist		€ 12,50
	Escapeles klimaat KW	zwanebloemles	zomer	gratis
	Wordt Plastic jager! Nieuw! KW	les op school	okt,nov,mei,jun	€ 25,-
	Groene Voetstappen	project		gratis
	Warme Truien Dag	project	feb	gratis
Science				
	Fossielen	leskist		€ 12,50
	Smaak	leskist		€ 12,50
	Sterren en Planeten	leskist		€ 12,50
	Techniek in de Natuur	digi. lesmateriaal		gratis
	Diverse aanbieders en uitleen materialen			n.o.t.k.
	Bezorgdienst			€ 16,- per rit

KW = onderdeel van jaarthema Klimaat en Water

Alleen voor scholen uit de gemeenten:

* Gouda

** Bodegraven-Reeuwijk

*** Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas

Kruis het product van jouw keuze aan

	ODMH/ CNME de Zwanebloem groep 7 en 8	soort product	periode	prijs per klas incl. BTW
Natuur				
	Kaas maken	leskist		€ 12,50
	Uilenballen pluizen Nieuw!	leskist		€ 25,-
	Vlinderkweekset	leskist	mrt en jun	€ 25,-
	Kweekset champignons	materiaalpakket	sep	€ 12,50
	Boerderij Bezoek	boerderij les	apr t/m nov	gratis
	Natuurles op maat	pabo-driestar les	sept t/m okt	gratis
	Schooltuinieren: M ² Makkelijke Moestuin	project	apr t/m jul	€ 100,-
Water				
	Water Leeft! KW	leskist	apr t/m okt	gratis
	Waterbeheer/ Droge voeten KW	digi lesmateriaal		gratis
	Gemaal De Hooge Boezem KW	les	apr t/m okt	gratis
	Tegel eruit, plant erin KW	watersnip les*	apr	gratis
Duurzaamheid				
	Afval/ Circulair ontwerpen Nieuw!	leskist		€ 12,50
	Energieke scholen	leskist		€ 12,50
	Fairtrade Chocolate (pilot) Nieuw!	leskist		gratis
	Kringlooppapier maken Vernieuwd!	leskist		€ 12,50
	Luchtvervuiling Nieuw!	leskist en les		€ 25,-
	Nieuwe Energie Nieuw!	leskist		€ 12,50
	Afval bestaat Niet	zwanebloem les	jan en feb	€ 25,-
	Stad van de Toekomst	les		€ 25,-
	Techniek van Groene Energie	les		€ 25,-
	Voedselafdruk KW	les	jan en feb	€ 25,-
	Groene Voetstappen	project		gratis
	Kinderklimaattop	project		gratis
	Warme Truiendag	project	feb	gratis
Science				
	Fossielen	leskist		€ 12,50
	Smaak	leskist		€ 12,50
	Sterren en Planeten	leskist		€ 12,50
	Techniek in de Natuur	digi.lesmateriaal		gratis
	Eigenlijfles op school	gastles op school		€ 25,-
	Weeronderzoek KW	zwanebloem les	sep t/m feb	gratis
	Diverse aanbieders en uitleen materialen			n.o.t.k.
	Bezorgdienst			€ 16,- per rit

KW = onderdeel van jaarthema Klimaat en Water

Alleen voor scholen uit de gemeenten:

* Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen en Zuidplas en Krimpenerwaard